

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ (для бакалаврів)

Київ – 2017

Підготовлено
кандидатом фармацевтичних наук, доцентом Носенко О.А.
кандидатом фармацевтичних наук, доцентом Дьяковою Л.Ю.

Затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної фармації (протокол №1 від 31 серпня 2017 р.)

Схвалено Вченою радою Факультету фармації ПрАТ «ВНЗ МАУП» (протокол №1 від 31 серпня 2017 р.)

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи економіки у фармації». — К.: МАУП, 2017. – 19 с.

Робоча програма навчальної дисципліни призначена для студентів заочної форми навчання, містить пояснювальну записку, програмний матеріал дисципліни, структуру залікових кредитів, тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи, план практичної підготовки, перелік питань для підсумкового модульного контролю, форми контролю, а також перелік навчально-методичної літератури.

© ПрАТ «ВНЗ МАУП», 2017

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету фармації
доц. Л.Ю. Дьякова

(підпис)
2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З дисципліни *«Основи економіки у фармації»*
Спеціальність: *226 «Фармація, промислова фармація»*
Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський) рівень*
Факультет: *фармації*
Кафедра: *загальної та клінічної фармації*

Нормативні дані:

Спеціальність, термін навчання	Форма навчання	Семестр	Кількість навчальних тижнів	Підсумковий контроль				Кількість кредитів	Кількість годин								
				Екзамен	Залік (ПМК)	Курсова робота (проект)	Розрах.-графічне завдання		ЕCTS	Загальна кількість	Кількість аудиторних годин					Самостійна робота	Позааудиторна робота
											Всього	Лекцій	Практичних занять	Семінарських занять	Лабораторних занять		
Фармація, промислова фармація, 3 р.	заочна	5	20	-	зараховано	-	-	6,5	195	36	12	24	-	-	159		

Робочу програму склали: доц. Носенко О. А., доц. Дьякова Л. Ю.
Програму обговорено на засіданні
кафедри загальної та клінічної фармації
"31" серпня 2017 р., протокол № 1
Програму ухвалено на засіданні Вченої ради Факультету фармації
«31» серпня 2017 р., протокол № 1

Завідувач кафедри
загальної та клінічної фармації

О.С. Соловійов

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Основи економіки у фармації» належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Дисципліна «Основи економіки у фармації» входить до переліку вибіркових компонент освітньо-професійної програми «Фармація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: бакалавр фармації. Навчання здійснюється протягом 3 років. Програма структурована на змістові модулі, теми.

Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни здійснюється на 3 курсах, упродовж V семестру.

Основи економіки у фармації як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні вступу у фармацію, етики та деонтології у фармації, технологія ліків та ін.;

б) закладає основи вивчення професійних дисциплін другого (магістерського) рівня при подальшому навчанні, інтегрована з дисципліною організація та економіка фармації;

в) емерджентно підсилює здобуті спеціальні (фахові) компетентності бакалавра фармації, зокрема щодо професійних практичних навичок аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та виробити медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

Програму дисципліни «Основи економіки у фармації» поділено на 3 змістові модулі таким чином:

Модуль 1. Основи економіки у фармації.

Змістові модулі:

1. Економічні показники торгово-фінансової діяльності аптечних закладів.

2. Ціноутворення на лікарські засоби, оподаткування та кредитування аптечних закладів.

3. Аудит діяльності аптечних закладів.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

а) лекції;

б) практичні заняття;

в) самостійна робота студентів (індивідуальні завдання);

г) консультації.

Теми лекційних занять висвітлюють загальні та спеціальні питання з курсу дисципліни. Практичні заняття передбачають: засвоєння основних термінів щодо фінансово-господарської діяльності аптечних закладів; розрахунок, аналіз та планування основних економічних показників діяльності аптек; ціноутворення на лікарські засоби, проведення розрахунків по оподаткуванню та кредитуванню, ознайомлення з основними етапами та видами аудиту діяльності аптечних закладів.

Рекомендується застосовувати наступні методи визначення рівня підготовки студентів: тестування, опитування за темою заняття, письмові роботи, розв'язування ситуаційних задач, оцінка набутих студентами практичних навичок, тощо.

Самостійна робота студента контролюється під час контролю змістового модулю та/або підсумкового контролю.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування системи знань про економічні аспекти фармацевтичної діяльності у сучасних умовах.

Основними завданнями є: аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

Компетентності:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України.

ФК 7. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, парафармацевтичними товарами, засобами медичного призначення відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 8. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 3. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 11. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРН 20. Розраховувати основні економічні показники діяльності аптекних закладів (у сільській місцевості), а також податки та збори. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби та інші товари аптекного асортименту.

ПРН 21. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 22. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 23. Сприяти збереженню здоров'я. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Основи економіки у фармації

Змістовий модуль 1.

Економічні показники торгово-фінансової діяльності аптечних закладів

Конкретні цілі:

Характеризувати основні економічні показники діяльності аптеки.

Застосовувати методи економічного аналізу.

Аналізувати рецептуру та товарообіг аптеки.

Розраховувати норматив товарних запасів.

Класифікувати витрати за різними критеріями.

Аналізувати та планувати витрати обігу.

Визначати фінансові результати діяльності.

Розраховувати прибуток та рентабельність діяльності підприємства.

Визначати точку безбитковості підприємства.

Планувати основні економічні показники діяльності аптек.

Аналізувати фінансовий стан підприємства на підставі даних фінансової звітності.

Складати порівняльний аналітичний баланс.

Тема 1. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів

Роль та місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання, її зв'язок з іншими галузями знань. Предмет, об'єкти, методи досліджень фармацевтичної економіки. Макроекономіка та мікроекономіка. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів.

Характеристика та соціально-економічне значення товарообігу як найважливішого показника торгово-фінансової діяльності аптек.

Поняття “норматив товарних запасів”. Методики розрахунку нормативу товарних запасів. Економічні розрахунки нормативу грошових коштів, інших ТМЦ (допоміжних матеріалів, тари, малоцінних та швидкозношуваних предметів).

Поняття витрат виробництва та обігу як економічної категорії. П(С)БО 16 „Витрати”. Класифікація витрат за різними критеріями. Фактори, що впливають на суму та рівень витрат. Витрати, що враховуються при визначенні собівартості реалізованої продукції. Організація комплексу заходів, спрямованих на зниження витрат аптечних закладів.

Характеристика, економічні розрахунки торгових накладень. Фактори, що впливають на суму та рівень торгових накладень.

Прибуток та рентабельність аптечних закладів. Розподіл та використання прибутку. Чинники, що впливають на величину економічних показників. П(С)БО 15 “Доходи”. Визначення результатів торгово-фінансової діяльності аптечних закладів згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”.

Тема 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів

Сутність та значення економічного аналізу у сучасних умовах. Об'єкт, предмет та методи економічного аналізу. Джерела інформації, що використовуються для проведення економічного аналізу. Класифікація методів аналізу (галузевий та міжгалузевий, перспективний та ретроспективний, макроекономічний та мікроекономічний, зовнішній та внутрішній, комплексний та тематичний).

Методика проведення аналізу фінансово-господарської діяльності за даними управлінської та фінансової звітності. Система показників для аналізу фінансово-господарської діяльності та фінансового стану підприємств фармацевтичної галузі. Етапи комплексного аналізу господарської діяльності.

Тема 3. Планування діяльності аптечних закладів

Місце та роль планування та прогнозування у структурі управління. Методологія планування: принципи та методи планування, планові показники, комплекс заходів, необхідних для виконання плану. Нормативні та балансові методи планування: основні переваги та недоліки. Фінансове планування аптечних закладів. Бюджетування у діяльності аптек.

Методики планування товарообігу. Планування нормативу товарних запасів. Економічне значення формування раціональної політики постачання товарів в аптечних закладах. Методика планування надходження товару. Моделі прогнозування банкрутства аптечних закладів.

Змістовий модуль 2.

Ціноутворення на лікарські засоби, оподаткування та кредитування аптечних закладів

Конкретні цілі:

Пояснювати механізми державного регулювання фармацевтичної діяльності.

Формувати роздрібні ціни на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення.

Визначати тарифи за виготовлення ліків у аптеці.

Трактувати основні принципи оподаткування в Україні.

Класифікувати податки та збори за різними критеріями.

Пояснювати методику розрахунку податку на прибуток підприємств.

Використовувати методики розрахунку податку з доходу фізичних осіб, обов'язкових внесків до фондів загальнодержавного соціального страхування.

Пояснювати основні принципи кредитування аптек.

Трактувати функції та принципи медичного страхування.

Тема 4. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

Ціноутворення на лікарські засоби як національна та міжнародна проблема. Поняття вартості та ціни на ліки. Види цін, їх функції. Основні принципи ціноутворення на лікарські засоби. Механізми державного регулювання цін та тарифів. Аналіз економічних механізмів підвищення доступності ліків для різних верств населення. Моніторинг цін. Структура цін на лікарські засоби промислового виробництва. Методика розрахунку торгових націнок та формування роздрібних цін на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення. Референтне ціноутворення.

Тема 5. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування

Медичне страхування як форма соціально-економічної діяльності з надання якісної медичної та фармацевтичної допомоги. Принципи та функції медичного страхування. Основні типи моделей функціонування систем охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення (бюджетно-страхова, державна, приватна). Аналіз досвіду функціонування елементів медичного страхування у національних системах охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення.

Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове та добровільне медичне страхування в Україні. Механізми відшкодування витрат лікарських засобів у країнах ЄС та світу. Особливості фармацевтичного забезпечення й реімбурсації в умовах впровадження

обов'язкового медичного страхування в Україні. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, його проблеми та перспективи розвитку. Страхова рецептура як важливий соціально-економічний показник роботи аптеки за умов функціонування медичного страхування.

Тема 6. Оподаткування аптечних закладів

Податкова система України. Характеристика податків як соціально-економічної категорії. Класифікація податків та зборів (обов'язкових платежів) за різними критеріями. Загальнодержавні та місцеві податки. Прямі й непрямі податки. Елементи податків (суб'єкт та об'єкт, джерело податку, податкова ставка).

Оподаткування юридичних та фізичних осіб. Порядок оподаткування прибутку аптек (фармацевтичних фірм). Методика визначення суми прибутку, що підлягає оподаткуванню. Податок з доходу фізичних осіб: податкова база, податкова ставка. Характеристика непрямих податків (податок на додану вартість, акцизний збір). Особливості визначення ПДВ при реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення у аптеках, фармацевтичних фірмах. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва. Податкові пільги як важливий механізм державного регулювання економіки та соціальної сфери.

Організація податкового обліку та звітності. Порядок подання звітності про податок на прибуток підприємств. Порядок обліку та звітності за ПДВ. Порядок подання звітності, пов'язаної із застосуванням РРО. Електронна податкова звітність.

Тема 7. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів

Фінансово-кредитна система в умовах ринку. Економічна доцільність кредитування. Оптимальна структура капіталу підприємства. Дисконтування. Визначення економічної ефективності інвестицій. Основні принципи кредитування аптечних закладів. Види кредитів та їх характеристика. Джерела фінансування обігових засобів. Використання цінних паперів (акцій, облігацій, векселів) як позикових засобів.

Змістовий модуль 3.

Аудит діяльності аптечних закладів

Конкретні цілі:

Пояснювати загальну методика проведення аудиторської перевірки.

Розраховувати основні фінансові показники (коефіцієнти ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності).

Документально оформляти результати аудиту.

Тема 8. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки

Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту. Відмінності аудиту від інших форм контролю. Зовнішній та внутрішній аудит. Ініціативний та обов'язковий аудит. Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту. Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм. Права та обов'язки суб'єктів аудиту. Планування аудиту. Тестування системи внутрішнього контролю. Аудиторський ризик. Критерії суттєвості та достовірності. Порядок укладання договору на проведення аудиту. Методика проведення та інформаційне забезпечення аудиту. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них. Робоча документація аудитора. Аудиторський висновок. Звіт аудитора. Аудит в умовах електронної обробки даних. Документальне оформлення результатів аудиторських перевірок. Консультаційні послуги аудиторських фірм. Аудит засновницьких документів та статутного капіталу суб'єктів господарювання. Цілі та завдання аудиту, джерела

інформації. Організаційні особливості аудиту операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Практичне застосування результатів аудиторських перевірок.

Тема 9. Аудит фінансової звітності. Аудит розрахунків з бюджетом

Публічна бухгалтерська (фінансова) звітність. Підтвердження фінансової звітності висновком аудитора. Обов'язковий аудит. Етапи перевірки фінансової звітності. Формальна та аналітична перевірка звітності. Перевірка правильності складання звітності. Перевірка узгодженості показників фінансової звітності з даними Головної книги, облікових реєстрів та первинних документів. Податковий аудит: мета, сутність, особливості проведення. Перевірка повноти та своєчасності сплати платежів та зборів до бюджету, правильності складання відповідної документації.

Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності

Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс. Фінансові коефіцієнти. Оцінка майнового стану підприємства. Аналіз ліквідності балансу. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємств фармацевтичної галузі.

Орієнтовна структура залікових кредитів

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Економічні показники торгово-фінансової діяльності аптечних закладів			
Тема 1. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів	1	2	15
Тема 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	0,5	2	15
Тема 3. Планування діяльності аптечних закладів	0,5	2	15
Змістовий модуль 2. Ціноутворення на лікарські засоби, оподаткування та кредитування аптечних закладів			
Тема 4. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби	2	2	15
Тема 5. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	2	2	15
Тема 6. Оподаткування аптечних закладів	2	2	15
Тема 7. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів	2	2	15
Змістовий модуль 3. Аудит діяльності аптечних закладів			
Тема 8. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки	1	2	17
Тема 9. Аудит фінансової звітності. Аудит розрахунків з бюджетом	0,5	2	17
Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності	0,5	4	17
Підсумковий контроль	-	2	3
Усього годин - 105	12	24	159
Кредитів ECTS – 3,5			

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1-3. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів. Планування діяльності аптечних закладів	2
2	Тема 4. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби	2
3	Тема 5. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	2
4	Тема 6. Оподаткування аптечних закладів.	2
5	Тема 7. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів	
6	Тема 8-10. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки. Аудит фінансової звітності. Аудит розрахунків з бюджетом. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності	2
	РАЗОМ	12

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів	2
2	Тема 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	2
3	Тема 3. Планування діяльності аптечних закладів	2
4	Тема 4. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби	2
5	Тема 5. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	2
6	Тема 6. Оподаткування аптечних закладів.	2
7	Тема 7. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів	2
8	Тема 8. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки	2
9	Тема 9. Аудит фінансової звітності. Аудит розрахунків з бюджетом	2
10-11	Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності	4
	Підсумковий контроль	2
	РАЗОМ	24

6. ПЛАН ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ в спеціально обладнаних аудиторіях та лабораторіях «Навчальної аптеки»

Перелік практичних навичок:

1. Розрахунки та планування товарообігу, торговельних накладень, рецептури аптеки.
2. Розрахунки оборотних засобів та надходження товару.
3. Аналіз та планування показників витрат аптеки
4. Економічні розрахунки та аналіз фінансових результатів діяльності аптек.
5. Аналіз структури цін на лікарські засоби екстемпорального виготовлення та промислового виробництва.
6. Розрахунки оподаткованого прибутку та суми податку.
7. Аналіз фінансового стану підприємств фармацевтичної галузі на підставі даних управлінського обліку та фінансової звітності.
8. Аналіз ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності фармацевтичних підприємств.
9. Оформлення робочої аудиторської документації (договір на проведення аудиту, аудиторський висновок).

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Характеристика економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів	15
2	Тема 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів	15
3	Тема 3. Планування діяльності аптечних закладів	15
4	Тема 4. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби	15
5	Тема 5. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування	15
6	Тема 6. Оподаткування аптечних закладів	15
7	Тема 7. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів	15
8	Тема 8. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки	17
9	Тема 9. Аудит фінансової звітності. Аудит розрахунків з бюджетом	17
10	Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності	17
	Підготовка до підсумкового контролю	3
	РАЗОМ	159

Завдання для самостійної роботи

Представлені у вигляді тестових завдань, розрахункових завдань, таблиць та схем для заповнення студентами і оформлені у вигляді робочих журналів для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи

Індивідуальні завдання

Підготовка слайдових міні-доповідей за темами:

1. Основні принципи і методи формування системи цін на ЛЗ в Україні
2. Державне регулювання цін на лікарські засоби
3. Економічне значення товарообігу, його аналіз та планування
4. Економічне значення витрат, їх аналіз та планування
5. Економічні розрахунки доходів та фінансових результатів господарської діяльності аптек
6. Аналіз підходів до оподаткування аптек та фармацевтичних фірм
7. Практичні аспекти оподаткування податком на додану вартість товарів аптечного асортименту
8. Аналіз торгово-фінансової діяльності аптечного закладу
9. Планування основних економічних показників аптечного закладу
10. Фінансовий аналіз діяльності аптечного закладу
11. Організація аудиту аптечних закладів
12. Обґрунтування проекту відкриття аптечного закладу
13. Організація банківського кредитування аптечних закладів
14. Система обов'язкового медичного страхування в світовій практиці
15. Аналіз ринку добровільного медичного страхування в Україні

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Роль та місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання, її зв'язок з іншими галузями знань.
2. Характеристика та соціально-економічне значення товарообігу як найважливішого показника торгово-фінансової діяльності аптек.
3. Поняття “норматив товарних запасів”. Методики розрахунку нормативу товарних запасів.
4. Економічні розрахунки нормативу грошових коштів, інших ТМЦ (допоміжних матеріалів, тари, малоцінних та швидкозношуваних предметів).
5. Поняття витрат виробництва та обігу як економічної категорії. П(С)БО 16 „Витрати”. Класифікація витрат за різними критеріями.
6. Фактори, що впливають на суму та рівень витрат. Витрати, що враховуються при визначенні собівартості реалізованої продукції.
7. Характеристика, економічні розрахунки торгових накладень. Фактори, що впливають на суму та рівень торгових накладень.
8. Прибуток та рентабельність аптечних закладів.
9. Розподіл та використання прибутку.
10. Чинники, що впливають на величину економічних показників.
11. Сутність та значення економічного аналізу у сучасних умовах. Джерела інформації, що використовуються для проведення економічного аналізу.
12. Методика проведення аналізу фінансово-господарської діяльності за даними управлінської та фінансової звітності.
13. Система показників для аналізу фінансово-господарської діяльності та фінансового стану підприємств фармацевтичної галузі.
14. Етапи комплексного аналізу господарської діяльності.
15. Нормативні та балансові методи планування: основні переваги та недоліки.
16. Фінансове планування аптечних закладів.
17. Бюджетування у діяльності аптек.
18. Методики планування товарообігу.
19. Планування нормативу товарних запасів.
20. Економічне значення формування раціональної політики постачання товарів в аптечних закладах.
21. Методика планування надходження товару.
22. Моделі прогнозування банкрутства аптечних закладів.
23. Ціноутворення на лікарські засоби як національна та міжнародна проблема.
24. Поняття вартості та ціни на ліки. Види цін, їх функції.
25. Основні принципи ціноутворення на лікарські засоби.
26. Механізми державного регулювання цін та тарифів.
27. Аналіз економічних механізмів підвищення доступності ліків для різних верств населення. Моніторинг цін.
28. Структура цін на лікарські засоби промислового виробництва.
29. Методика розрахунку торгових націнок та формування роздрібних цін на готові лікарські засоби та вироби медичного призначення. Референтне ціноутворення.
30. Медичне страхування як форма соціально-економічної діяльності з надання якісної медичної та фармацевтичної допомоги.
31. Принципи та функції медичного страхування.
32. Основні типи моделей функціонування систем охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення населення (бюджетно-страхова, державна, приватна).
33. Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове та добровільне медичне страхування в Україні.
34. Механізми відшкодування витрат лікарських засобів у країнах ЄС та світу.

35. Особливості фармацевтичного забезпечення й реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.
36. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, його проблеми та перспективи розвитку.
37. Страхова рецептура як важливий соціально-економічний показник роботи аптеки за умов функціонування медичного страхування.
38. Характеристика податків як соціально-економічної категорії.
39. Класифікація податків та зборів (обов'язкових платежів) за різними критеріями. Загальнодержавні та місцеві податки. Прямі й непрямі податки.
40. Порядок оподаткування прибутку аптек (фармацевтичних фірм). Методика визначення суми прибутку, що підлягає оподаткуванню.
41. Податок з доходу фізичних осіб: податкова база, податкова ставка.
42. Характеристика непрямих податків (податок на додану вартість, акцизний збір).
43. Особливості визначення ПДВ при реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення у аптеках, фармацевтичних фірмах.
44. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.
45. Податкові пільги як важливий механізм державного регулювання економіки та соціальної сфери.
46. Фінансово-кредитна система в умовах ринку. Економічна доцільність кредитування.
47. Основні принципи кредитування аптечних закладів. Види кредитів та їх характеристика.
48. Джерела фінансування обігових засобів. Використання цінних паперів (акцій, облігацій, векселів) як позикових засобів.
49. Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту. Відмінності аудиту від інших форм контролю.
50. Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту.
51. Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм. Права та обов'язки суб'єктів аудиту.
52. Планування аудиту. Тестування системи внутрішнього контролю. Аудиторський ризик. Критерії суттєвості та достовірності.
53. Методика проведення та інформаційне забезпечення аудиту.
54. Аудиторські докази, їх класифікація та вимоги до них. Робоча документація аудитора. Аудиторський висновок. Звіт аудитора.
55. Аудит засновницьких документів та статутного капіталу суб'єктів господарювання.
56. Організаційні особливості аудиту операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
57. Публічна бухгалтерська (фінансова) звітність. Підтвердження фінансової звітності висновком аудитора.
58. Етапи перевірки фінансової звітності. Формальна та аналітична перевірка звітності.
59. Податковий аудит: мета, сутність, особливості проведення. Перевірка повноти та своєчасності сплати платежів та зборів до бюджету, правильності складання відповідної документації.
60. Оцінка майнового стану підприємства. Аналіз ліквідності балансу.
61. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.
62. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємств фармацевтичної галузі.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Підсумковий контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем у вигляді заліку.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих питань, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за дисципліну має визначення за системою ECTS. За традиційною шкалою, прийнятою в Україні, конвертується в зараховано / незараховано.

Рейтингова система оцінки знань студентів

Модуль 1			
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Підсумковий контроль
20	20	20	40
100			

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за дисципліну виставляється шляхом додавання балів за поточний і підсумковий контроль і має визначення за системою ECTS та за традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для теми кількості балів.

Змістовий модуль 1			ІНДЗ
20			
Т1	Т2	Т3	
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	
4-6	4-6	4-6	4

Змістовий модуль 2			
20			
Т4	Т5	Т6	Т7
ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7
3-5	3-5	3-5	3-5

Змістовий модуль 3				ІНДЗ
20				
Т8	Т9	Т10		
ПЗ 8	ПЗ 9	ПЗ 10	ПЗ 11	
3-5	3-5	3-5	3-5	3

Максимальна та мінімальна кількість балів, які студент може отримати за вивчення поточної теми, розраховані в залежності від кількості тем таким чином, що максимальна кількість балів за змістовий модуль, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 20, мінімальна – 12.

Після закінчення вивчення модулю, поточна навчальна діяльність оцінюється шляхом додавання кількості балів, набраних студентом за змістові модулі. Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу,

дорівнює 60 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів. Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу, дорівнює 36 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів..

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачених робочою програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і включає контроль практичної підготовки. Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 40. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 24 балів.

Бали за підсумковий модульний контроль

Бали	Традиційна шкала
36-40	відмінно (зараховано)
31-35	добре (зараховано)
25-30	задовільно (зараховано)
0-24	незадовільно (незараховано)

Оцінювання дисципліни

Оцінка А, В, С, D, Е виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни. Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з модулів дисципліни.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалою ECTS та національною шкалою

Бали	Національна оцінка	ECTS
90–100	Зараховано	A
82–89	Зараховано	B
75–81	Зараховано	C
67–74	Зараховано	D
60–66	Зараховано	E
35–59	Незараховано	FX
1–34	Не допущений	F

Оцінка з дисципліни FX, F виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання не більше 2 разів під час канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

10. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Організація та економіка фармації*. Ч. 3. Основи економіки фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, Л. Панфілова, В. М. Назаркіна та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 272 с. – (Національний підручник)

Допоміжна

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Директива 2001/83/ЕС Европейського парламенту і Ради ЄС від 6.11.2001г. «О своді Директива 2001/83/ЕС «О Кодексе Европейского сообщества «Лекарственные средства для человека» от 6.11.2001г. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://apps.who.int/medicinedocs/documents/s17096e/s17096e.pdf>
5. Закон України «Про лікарські засоби» №123/96–ВР від 04.04.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>
6. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.01.1998 р. №16/98-ВР [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
7. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
8. Закон України «Про страхування» від 7.03.1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
9. Немченко А.С., Косяченко К.Л., Немченко О.А. Ціноутворення на лікарські засоби: монографія (видання 2-ге, доповн. і перероб). – Х., 2012. – 304 с.

Internet-ресурси

1. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Інформаційна система „Компендіум” - <http://compendium.com.ua/>
3. Інформаційна система „Лікарські засоби” (Моріон). <http://pharmbase.com.ua/>
4. Інформаційно-пошукова система «Електронний формуляр» http://www.dec.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=301&Itemid=622&lang=uk
5. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) <http://www.drlz.kiev.ua/>
6. Національний перелік ОЛЗ та ВМП (МОЗ України). http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
7. Реєстр місць здійснення діяльності з оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ (Держлікслужба) <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/TradeLicense/TradeLicenseList.aspx>
8. Реєстр оптово-відпускних цін на ЛЗ http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs/
9. Держ. реєстр харчових продуктів спеціального дієтичного споживання, функціональних харчових продуктів та дієтичних добавок http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_foodstuffanddietary/

Офіційні сайти та інформаційні портали:

Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)- <http://www.who.int/ru/>

Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>

Кабміну України (урядовий портал)– <http://www.kmu.gov.ua/>

Мінохорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

Мінекономіки України – <http://www.me.gov.ua/>

Держ. служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Держслужба України з ЛЗ та контролю за наркотиками – <http://www.diklz.gov.ua/>

Державного експертного центру ЛЗ - <http://www.dec.gov.ua>